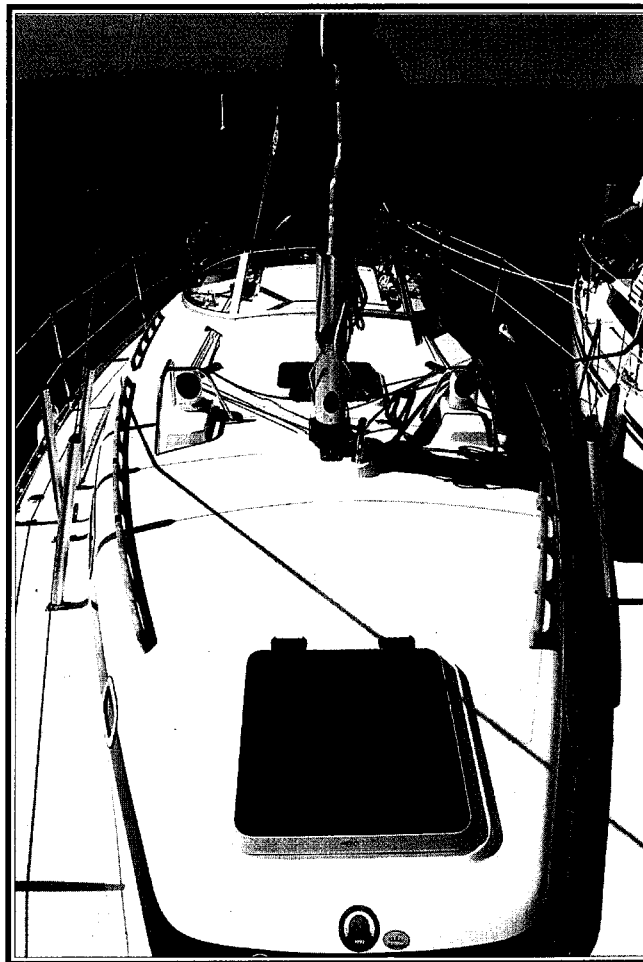

HR 31

Degerö 970

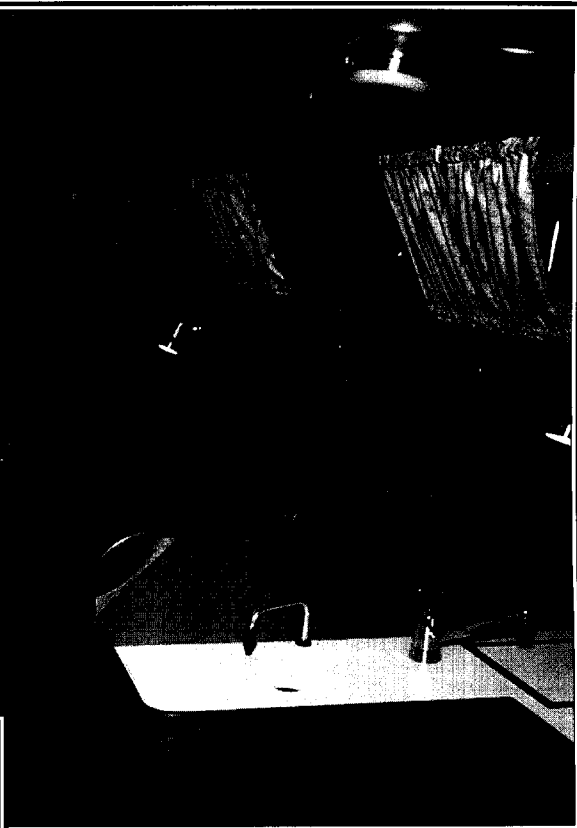
●●● 30-fotarna är Sveriges populäraste segelbåtar. Just för att de är så svenskt "lagom" en segelbåt kan bli. De är stora nog att tala det vresigaste hav, rymma en medelsvensk familj i två separata hytter, ge gott om stuvplats, ha ett rejält pentry och en acceptabel toalett. Och de är sma nog att lätt kunna manövreras i en trång hamn, ta sig in i havsbandets smult-ronställen och utan alltför stora insatser tas upp för vinterförvaring. Och för det mesta är de utmärkta kappseglare, som hävdar sig gott i LYS-sammanhang.

Under slutet av 80-talet skenade familjeseglarna

iväg mot 35, 40 och t o m 45 fot. I bistra tider krymper storlekarna igen, så en renässans för 30-fotarna är att förvänta.

I dag finns inte många nya, de flesta är begagnade. Men några få nya godbitar. Maxis nya 800 är en. Den har vi tidigare presenterat. Nu har vi testat två andra nykomlingar. Den ena byggs av Sveriges i särklass största och mest välrenommerade varv, Hallberg-Rassy. Den andra byggs av ett litet okänt finskt varv på Degerö. Trots det skiljer det inte mycket mellan dessa två kvalitetsbyggen. Och är det någon skillnad, så inte är det till gigantens fördel.

TEST

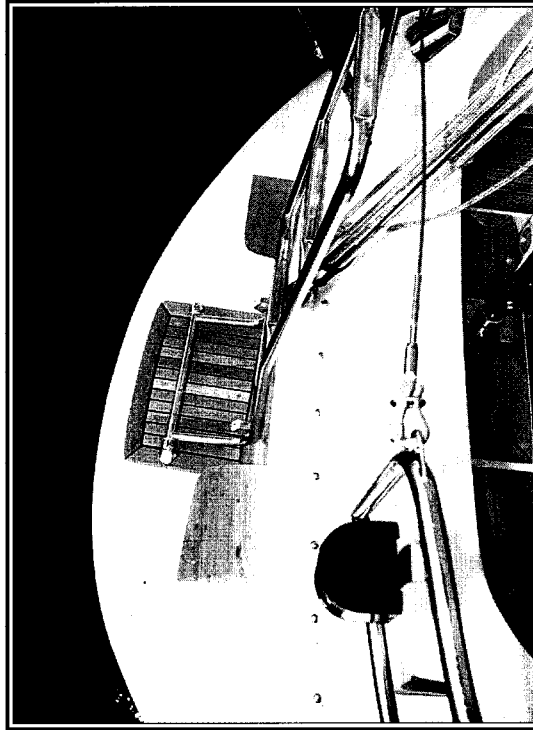
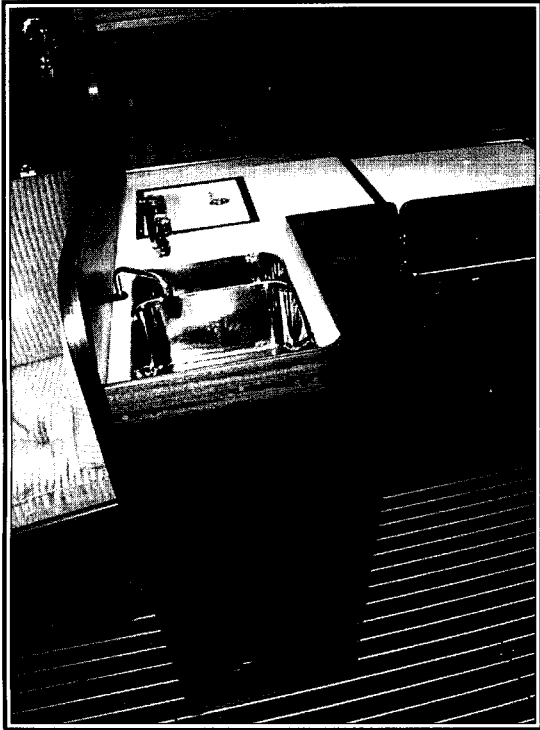
HR 31 Oväntade missar

Ett fulländat Frers-skrov. Bra kvalitet, så när som på några enkla missar. En salong, som matchar Park Lanes nya dansgolv.

AV MATS GÖTHLIN

●●● Dagen innan jag skulle besöka Hallberg-Rassy varvet tog jag en svängom på Park Lane på Avenyn i Göteborg. Jag kunde ledigt ha fortsatt den dansen i den nu ett år gamla HR 31:an. Så stor är hon inombords. Hon har ett gigantiskt kommunikationscentrum (platsen från vilket allt utgår, pentry, salong, toalett, akterhytt). Större än på de flesta båtar jag sett inklusive 50-fotare. Ingen risk för trängsel, ens med sex personer ombord. Detta är båtens i mitt tycke absoluta signum; rymden inombords, som är mycket tilltalande. German Frers har vågat löpa linan ut och inte fallit för frestelsen att plocka in alla möjliga bekvämligheter på bekostnad av volymen. Det är min bestämda uppfattning att rymd skapar trivsel. Efter en veckas bökande med att ta sig förbi mannen bakom spisen, klättra över en 10-åring fånglad av senaste Kitty-boken, och stöta samman med den senaste toalettbesökaren kan t o m en 50-fotare kännas trång – och otrivsam. Sådan är icke HR 31.

En snabbgenomgång från för till akter ger följande.

Pentryt direkt höger efter nedgången är rymligt med gott om hyllor, skåp och lådor. Två djupa blankpolerade hoar ger extra krydda.

Badbrygga i akterspeglin är numera ett måste på moderna båtar.

EN KOMPRIMERAD FÖRPIK med stora djupa stuvfack under kojerna. Passbiten som täpper till luckan mellan kojerna (och ger en bred dubbelsäng) är för liten. Det räcker med ett lätt tryck på ena sidan för att den ska gå i golvet. Inte bra. Kojbottnarna (12 mm plywood med en mängd ventilationshål) är i klenaste laget. När jag ligger på rygg och trycker till med ändan åker fotändan upp ett par decimeter.

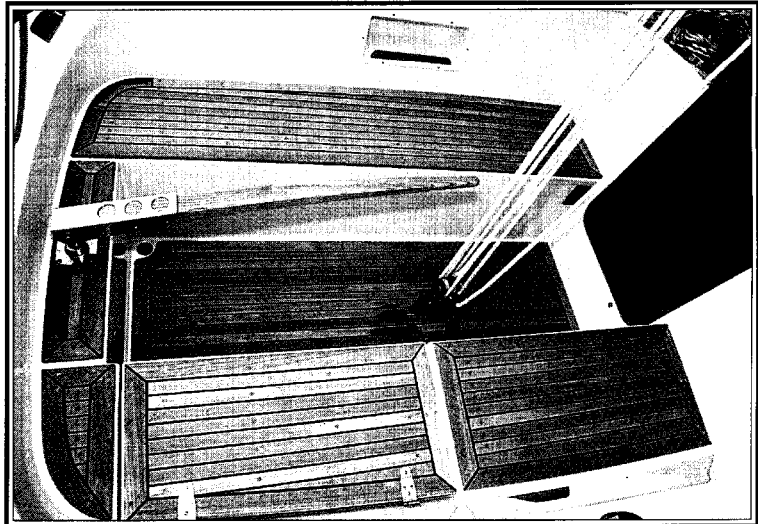
Längd (2,10 m) och bredd räcker till. Jag, reslige man på 1,82 m, kan faktiskt ligga på tvären vid huvudänden. Luckan i taket ser liten ut, men jag lyckas ta mig igenom.

Salongen har väl raka ryggestöd för min smak. Jag sitter lite kryckigt. Bakom sofforna tre djupa stuvfack på var sida. Skrovsidorna är klädda med ribb t o m inne i stuvfacken (typiskt HR). Under babords koj en stor rostfri vattentank på 190 l. Under styrbords koj, stuvfack lätt åtkomliga från sidan under kojerna. Bra. När ryggestöden fälls upp får man två breda sovplatser. Maststötan sitter några decimeter bakom huvudskottet. Den stör förvånansvärt lite. De kraftiga längsgående röstjärnsinfästningarna, har gömts effektivt bakom ryggestödet.

I durken mellan pentry och salong (dansgolvet) ett djupt kölsvinsfack, som rymmer en dagsranson öl för en normal svensk journalist.

Pentryt har två djupa blankpolerade hoar och ett djupt välisolerat kylfack utan vare sig hyllor eller fack. Matvarorna staplas på varandra. Spis med ugn. Arbetsytan är så bra den kan bli med tanke på den stora durkytan.

Navplatsen mitt emot pentryt, också så bra man kan önska. Den är tryckt så lång ut mot skrovsidan som möjligt med följd att vänsterfoten hamnar på den sluttande skrovsidan. Inget

att säga om det, men ett litet fotstöd skulle inte sitta ivägen. Två dorade ventiler sørjer för ventilationen i salong/pentry/nav. Ingen lucka i taket.

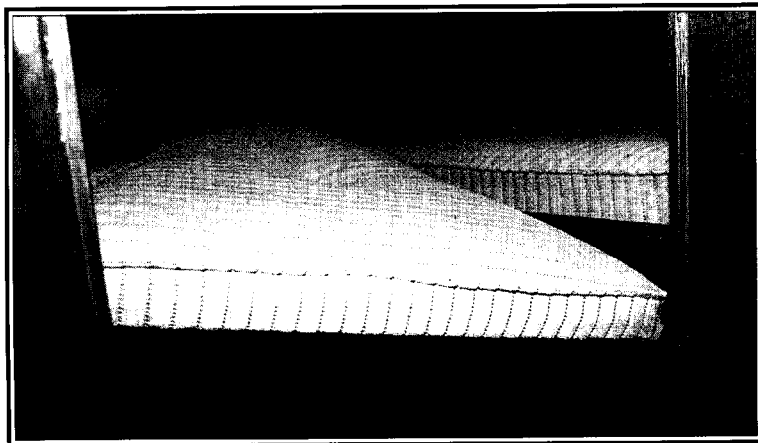
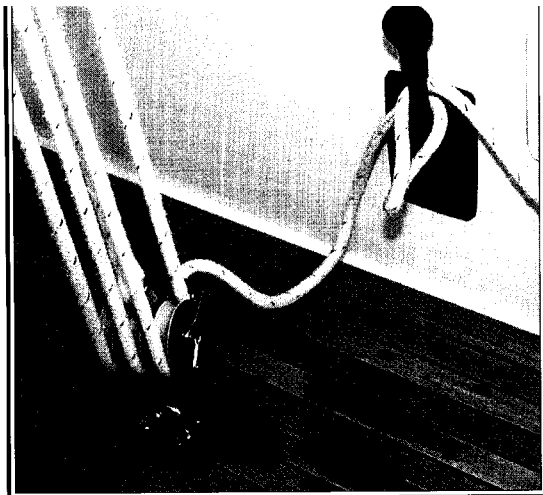
Under nedgångstrappan sitter en tvåcylindrig Volvo Penta diesel på 18 hk. Lätt åtkomlig för all behövlig service både framifrån och bakifrån.

AKTERHYTTEN på babordssidan har en bred koj för två, stor garderob och stuv under kojerna. Den som ligger längst in får inte vara för axelbred. Då slår han i taket (=sittbrunnsturken) när han vänder på sig. Det låga utrymmet är dock bara några decimeter i bredd. Utanför är höjden fullt tillräcklig. Ventilation fås genom en öppningsbar portlight ut mot skarndäck. Jag

Sittbrunnen är skyddad av höga sargkanter, som ger trygghet speciellt för barnen. Skotpunkten mitt i durken.

Några av missarna på HR 31. Motorreglagets placering för nära storskotspunkten. Stor risk för trassel. Iläggsskivan i förpiken är för liten. Den lossnar så fort man trycker på den.

skulle önskat en förbindelse även ut till sittbrunn. Helst en stor lucka, men i vart fall en portlight för att få genomblås i akterhytten, som brukar vara varmaste sovplatsen. Det långsgående skottet är snedställt så att hytten blir smalare mot fotänden. Det ska framdeles ändras till ett rakt placerat skott.

Toaletten om styrbord bakom pentryt är ljus och luftig. Man sitter riktigt bra. Bakom toaletten ett skåp för blöta kläder. Bra, men var finns ventilationen till skåpet?

Nog med smågnäll nu. Att jag låter lite kritisk beror givetvis på att förväntningarna är så oerhört högt ställda på en Hallberg-Rassy båt. Den ska vara felfri. Basta.

Träarbetena är förstas av högsta klass. Professionellt ut i fingerspetsarna. Skarvar och fogar är i det närmaste osynliga. Mahognyn lackad i sidenmatt två-komponentslack.

Så till skrovet. Ritat av gentlemannen från Argentina, German Frers. Mjuka runda linjer, som blir raka vid lutning och ger en mycket kursstabil båt. Kursstabilitet åstadkoms inte av en lång köl, utan av skrovets linjer. Fenkölen, med modern profil, har en bulb längst ner, som ger god styvhet. Fenkölen gör båten lättmanövrerad i hamn. Hon vänder lätt runt sin egen axel. Allt detta kunde jag konstatera under provseglingen i 3 m/s. Av båtägare, som haft båten en sommar har jag hört att hon uppför sig lika stadigt och stabilt – och snabbt! även i hårdare vindar. Precis som det ska vara på en äkta HR-båt.

Storskotspunkten sitter mitt i sittbrunnsdurken. Bra tycker jag. En skotskena ska för att vara någorlunda effektiv nå ända ut till sargkan. Den stjälar då väl mycket plats på en typisk cruisingbåt. Enklare då att i hårdvind kicka hart (kicken har tillräcklig utväxling för det) för att dra ner bommen och använda skotet enbart för att reglera bommens vinkel i sidled. Den höga sittbrunnssargen ger trygghet och skydd. Skönt för familjen. Alla fall och trimanordningar är dragna till sittbrunn, liksom fockskotspunkten, som regleras steglöst. En miss tycker jag är motorreglagets placering mitt på bänksidan, farligt nära storskotet. Skotet fastnade några gånger runt reglaget.

SAMMANFATTNING. En rakt igenom professionell båt, som ger HR varvet en lite modernare, tuffare image utan att rucka på varvets traditionella grundpelare, säkerhet och komfort. Några enkla missar, som ventilationen i akterhytten, för liten iläggsskiva i förpiken, motorreglagets placering, kläna kojbottnar i förpiken, förvånar.

FAKTA HR 31

Löa	9,50 m
Lvl	7,69 m
Bredd	3,30 m
Djup	1,71 m
Vikt	4,5 ton
Kölvikt (bly)	2,0 ton
Segelyta (kryss)	46,2 kvm
Motor	VP 2002/120 S, 18 hk
Masthöjd	14,35 m (över vattenytan)
LYS	1,15 (beräknat)
Konstruktör	German Frers
Pris	682 000 kr.

752 900 kr i Scandinavia-utförande.

Tillverkning, försäljning: Hallberg-Rassy.
Hällavägen 6, 440 80 Ellös. 0304 - 502 90.
Fax 0304 - 513 31.

FOTNOT

När testen var skriven skickade jag ner den till varvet för kontroll av faktauppgifter. Så gör vi alltid för att undvika missförstånd.

Magnus Rassy ringde två dagar senare och meddelade att de efter min testsegling haft en genomgång av vad de kunde förbättra på båten. Lustigt nog sammanföll ändringarna exakt med de anmärkningar jag gjort i testen. Sålunda kommer följande att ändras på framtida HR 31:or: Passbiten i förpiken får en list, kojbottnarna förstyvas, ryggstöden i salongen lutas mer bakåt, akterhytten höjs 10 cm, akterhytten får en portlight ut till sittbrunn, torkskåpet bakom toaletten öppnas mot stuvfacket för att ge bättre ventilation, motorreglaget flyttas bakåt.

Dessutom kommer för om hösten en ny motor, en 3 cylindrig på 20 hk.

Det är bara att lyckönska dem som avvaktat med sitt köp av HR 31.

TEST

Degerö 970

En stabil men lättdriven dam med ett hantverk i elitserieklass.

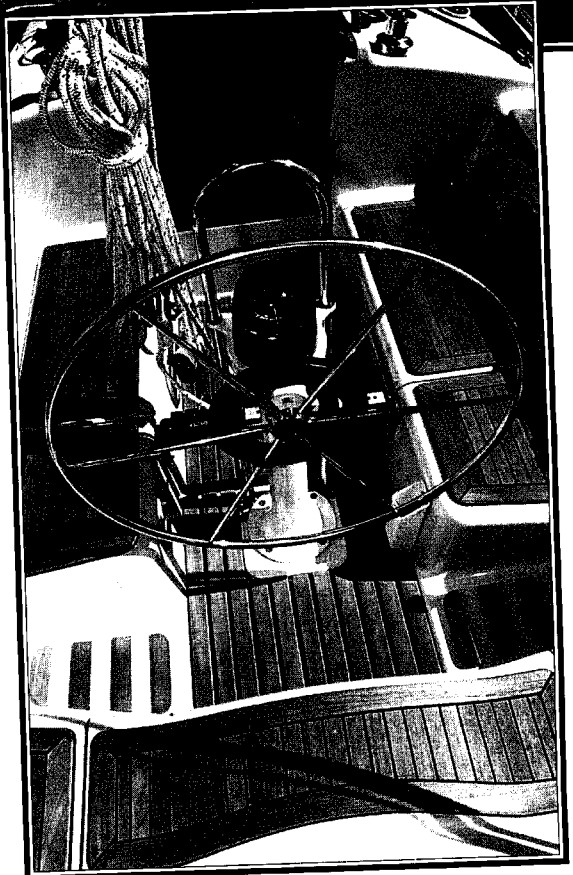
AV MATS GÖTHLIN

●●● Degerö är ett litet varv sex mil väster om Helsingfors. De har byggt båtar i 30 år. Den finska båtbyggartraditionen finns alltså där. De gör allt själva; plugg, form, plastarbeten, snickerier, och har därigenom fullständig kontroll på slutprodukten.

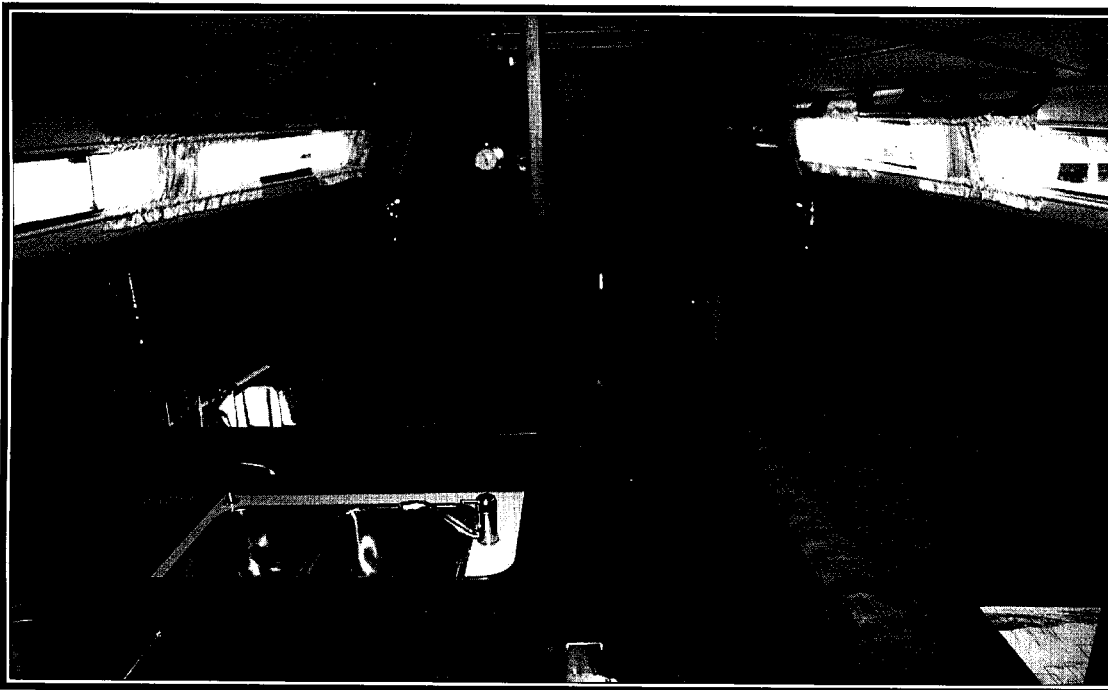
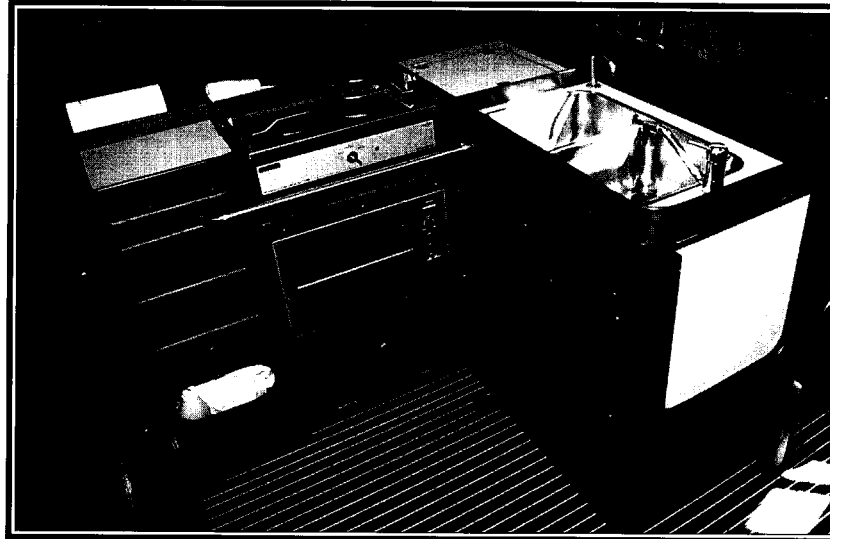
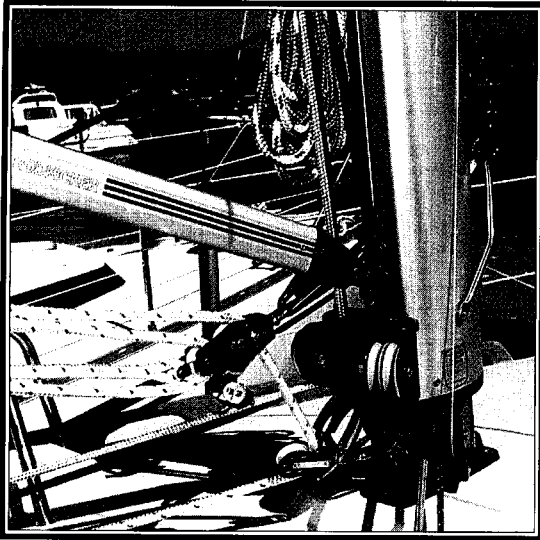
Varvet består av en enda lokal med en ordning värdig en tysk fältväbel. Inte en glasfiberbit på golvet. Inget spillvirke som ligger och skräpar. Allt har sin givna plats, inklusive soporna. "Det är ett måste", säger ägaren Risto Kristeri, "när man som vi gör allt i en enda lokal".

Nå, jag har sett dem som gör allt i en enda lokal och som menat att det just därför är omöjligt att hålla ordning.

*Rattstyrningen
stjäl plats i den
redan något
trånga
sittbrunnen.*

DEGERÖ 970 INREDS odäckt. Självklart mycket enklare och mer tidsbesparande än att inreda med däckat monterat, om man klarar den svåra konsten att passa in däckat. Jag tar en snabbtitt på en båt under byggnation. Ordningen i båten är lika markant här som på verkstadsgolvet. Kraftiga bottenstockar och långsgående stringers styvar upp skrovet. Enkellaminat un-

Degerö 970 är rejäl i minsta detalj. Alla trimlinor regleras från sittbrunn. Pentryt är lättarbetat. Notera den fällbara skivan till höger som ger extra avställningsyta. Salongen är stor och luftig med bra ventilation.

der vattenlinjen. Sandwich med balsa ovanför. Allt mycket välgjort och professionellt. Snygga, släta, toppcoterade innerytor.

Degerö 970 finns också i en version som renodlad cruisingsbåt (en del kallar den motorsegelare) under namnet Degerö 32. Samma skrov, olika överbyggnad och inredning. Vi tar en provtur med båda, men koncentrerar oss på 970:an, som i mångt och mycket påminner om HR 31.

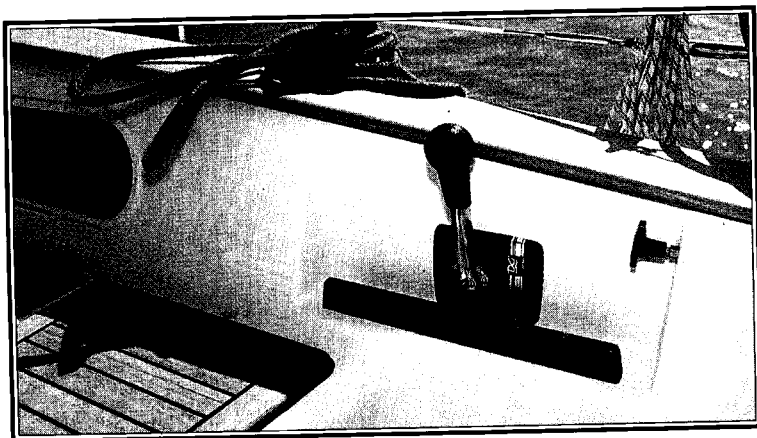
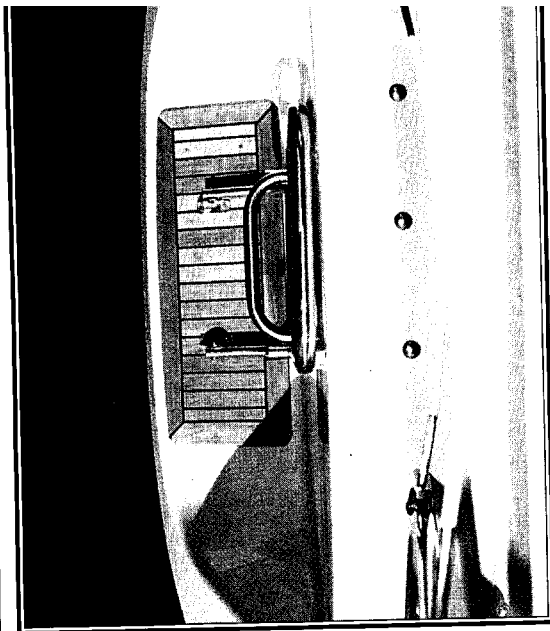
Hon ser verkligen bastant ut, och är det också. 5,5 ton (1 ton mer än HR 31) är mycket på en 9,7 m lång båt. Men hon rör på sig (trots vikten), förvånansvärt bra. Under provseglingen blåste det 3 m/s i Finska Viken. Den vindstyrkan ger ingen värdeuppsättning på båtens seglingsegenskaper. En sak märker jag dock direkt. Hon har driv. Det är bett i båten. Trots den ringa vinden

tuffar hon på bra med sin mastheadrigg (Seldén) med dubbla spridare. Jag skulle bli oerhört förvånad om hon inte uppför sig lika bra även i hårdare vindstyrkor. Hans Groop, konstruktören kan nämligen sina saker. Han har ritat ett skrov med för honom ovanligt runda linjer. Linjer som borgar för kursstabilitet och faktiskt också snabbhet. Det finns många föregångare med liknade linjer som visat sig mycket snabba. Kölen är halvlång med ett djupgående på 1,55 m.

Sittbrunnen är välplanerad, men känns trots det lite trång. Den är byggd för att ha rattstyrning, som i mitt tycke stjälar mycket plats, jämfört med rorkult. Just den trånga sittbrunnen tycker jag är båtens enda nackdel. Givetvis blir innerutrymmena därmed spatiösa, men jag hade önskat en annan prioritering. Nåväl, detta är egent-

Badplattformen på akterspegeln är i minsta laget. Infälld dusch uppskattas.

Det är inte lätt att hitta en bra placering av motorreglaget. Här sitter det hyfsat ur vägen. Risk dock för trassel med fockskot och förtöjningslinor. När ska det komma ett reglagehandtag med snabbkoppling? På Degerö finns det, som synes, en lämplig plats att förvara handtaget, bakom listen vid reglaget.

ligen en smaksak. Sittbrunnen är lättarbetad och arbetet under segling sker smärtfritt, så någon grav anmärkning kan jag inte rikta mot båten i det avseendet.

Fall och trimlinor är dragna till rufftaket, på vilket sitter en skyddande vindruta på äkta cruisingmanér. Sprayhood, som med hjälp av en tvådelad bäge går att göra om till heltäckande sittbrunnskapell, finns som extra tillbehör. Sprayhooden sträcker sig tillräckligt långt bak för att ge gott vindskydd.

BADPLATTFORMEN PÅ akterspegeln har en infälld dusch (tryckvatten är standard). Det uppskattas. En störande detalj är teaskivan på ovansidan av sittbrunnens sargkant. Den är för bred och skär in i ryggen. Den ger i gengäld god sittplats under segling.

Man sitter högt på bänkarna och får därigenom god sikt framåt. Stuvfacken i brunn är mer än tillräckliga. Ett jättelikt fack under styrbordsbänken (sovplats för svärmor säger de elaka) och ett smart lågt (1 dm) fack i babords främre bänk. Dessutom ett stort under rorsmans sittplats. Det senare uppdelat i två plan. Bra, tycker jag, det bringar ordning. I det undre, som nås med en lucka, kan man ha prylarna man bara använder en gång om året.

Överbyggnaden sträcker sig ovanligt lång ut åt sidorna, vilket ger stor volym inuti. Soffryggstöden i salongen övergår i en obruten linje rakt upp till taket. Ingen risk att fastna med huvudet under skarnäck alltså. Jag gillar totalplaneringen, som i mitt tycke är exakt avvägd. Tillräckligt stort kommunikationscentrum och ändå rejält pentry om babord och stor navigationsplats om styrbord. Toalett snett inåt bakåt styrbord. Toaletten, också den träinredd, har ett torkutrymme längst bak. Precis som HR 31.

Man kan inte undgå att slås av likheten mellan båtarna. HR 31 har större durkyta vid nedgångstrappan, men lite mindre pentry och navbord. Toaletten något större på Degerö. Salong, förpik, akterhytt i stort likvärdiga. Dvs av högsta klass. Det är mer en smaksak vilken planering man faller för. Utförandet då? Hallberg Rassy kavlitén står ju över kritik. Jag kan dock inte se någon skillnad därvidlag mellan Degerö 970 och HR 31. Degerö har något mörkare träslag (nästan murrigt), men snickeriarbetena är väl så goda och påkostade som Hallberg Rassy och det säger inte lite.

Något av en käpphäst för Degerövarvet är ventilationen. Till alla instängda utrymmen har man små hål för luftcirkulation. Stor lucka i förpiken, liksom i salongen, som dessutom har två ejektorventiler. Toaletten har både en öppningsbar portlight och en Tannoyventil. En Tannoy sitter också ovanför pentryt. I akterhytten två öppningsbara portlights, en åt sittbrunn, en utat sidan. När det gäller ventilation slår man HR 31 med hästlängder.

TILL SIST NÅGRA spridda anteckningar från för till akter. Bred förpik. Jag kan ligga på tvåren om jag vill. Snygga fack längs sidorna. Ståhöjd hela båten. Härlig salong, stort bord, bra sittplatser, maststötta en bit bakom huvudskottet. Den stör inte nämnvärt. Djupt kölsvin. Fällbar avställningsskiva i pentryt (varför har inte fler det?). Stor toalett, jag sitter utmärkt. Man sitter baklänges och för lågt vid navbordet. Akterkabinen sover gott två vuxna och ett barn. ●

DATA DEGERÖ 970

Löa	9,68 m
Lvl	8,47 m
Bredd	3,30 m
Djup	1,55 m
Vikt	5,5 ton
Kölvikt	1,8 ton
Segel (kryss)	46,0 kvm
Stor	22,6 kvm
Genua 1	30,2 kvm (145%)
Konstruktör	Hans Groop
Pris	670 000 kr

Tillverkning: Båtbyggeri Kristeri & Co, Tähtelä, Inkoo, Finland.

Försäljning: Fabav AB, Sommarhamn, 130 37 Stavnäs. Tfn 08 - 57 15 15 08. Fax 08 - 57 15 08 18.